

skoven. Vi havde fuglen på få meters afstand og bestemte den straks på de hvide tværstriber over ryggen og på størrelsen.

SVEN JØNSSON

Iagttagelser af sjældnere fugle i Nordjylland.

På skolen i Løgstør står et eksemplar af Dværghejre (*Ixobrychus minutus*) formodentlig ♂ juv., fanget på gaden i Løgstør for 4-5 år siden i sept.

Skestork (*Platalea leucorodia*) 2. juni 1957 set en og 18. juli to, hvoraf den ene juv., på Bygholms Vejle.

Pibesvane (*Cygnus bewickii*) 9. marts fem på Bygholms Vejle.

I 1957 overvintrede 16 og 1958 27 Rødben (*Tringa totanus*), vel nok islandske, ved »Vælderne«, Løgstør.

Tredækker (*Capella media*) er ikke helt sjælden om efteråret; den 26. september 1957 to, 29. august 1958 to, 28. august en, 4. september en, 21. september en. Skudt tre ved Bygholms Vejle.

Gråmåge (*Larus hyperboreus*) en juv. 7. marts 1957 ved Løgstør.

Rovterne (*Hydroprogne tschegrava*) 11. august 1957 en set ved Randers Fjord.

Tyrkerdue (*Streptopelia decaocto*). Den 6. maj 1957 set to ved Løgstør.

Grønspætte (*Picus viridus*), fire ynglepar kendes indenfor 15 km af Løgstør.

Lille Dompap (*Pyrrhula pyrrhula europaea*) en ♀ 15. maj på Oudrup Plantage ved Løgstør.

Mudderkliire (*Actitis hypoleucos*). To er regelmæssigt set hele sommeren 1958 ved Lendrup.

OLVAR LÆSSØE

ANMELDELSER

ELLIS A. HICKS: Check-List and Bibliography on the Occurrence of Insects in Birds Nests. — THE IOWA STATE COLLEGE PRESS, Ames, Ohio, U.S.A., 1959. (681 pp.). Pris: kr. 63,35 indb.

Hicks, der er professor i zoologi og entomologi ved Iowa State College, har i mange år arbejdet med både insekter og fugle, og en kombination af disse to interesser har resulteret i dette samleværk om forekomsten af insekter i fuglereder. Det er et udelukkende litterært arbejde, og når man ser litteraturfortegnelsen på 74 sider, forstår man, at Hicks har dediceret bogen til bibliotekarerne ved sin institution. Værket falder i 3 hovedafsnit. Det første er en »Entomological Check-List« på 314 sider, hvor alle insekter, der er konstateret i fugles reder, er opnoteret med litteraturhenvisninger. Det er ikke blot parasiterende

arter, der er medtaget, men også arter, der lever i fuglereder uden at være direkte snyltere. Opstillingen af ordener, familier, slægter og arter er alfabetisk. Dette virker i begyndelsen noget forvirrende for en systematiker, men er vist egentlig ganske praktisk i et opslagsværk. Den tilsvarende »Ornithological Check-List« er på 265 sider og opbygget på samme måde som den entomologiske. Endelig følger litteraturfortegnelsen og til sidst et index. Bogen er trykt her i landet (Bianco Luno), og prisen er måske på grund heraf blevet særdeles rimelig. – Studiet af insekter i fuglereder er her i landet et forsømt område. Man må meget håbe, at denne bog, hvor man hurtigt kan orientere sig om, hvad der er kendt af insekter fra rederne af alle fuglearter, vil få danske ornithologer til at interessere sig også for dette specielle felt. Især ringmærkere og folk, der arbejder med redekasser, vil kunne gøre en stor indsats her. Undertegnede står gerne til disposition med oplysninger om indsamlingsteknik o.s.v. (Adr.: Zoologisk Museum, København).

LEIF LYNEBORG

NORDENS FUGLE I FARVER, Bind 2 og 3, redigeret af NIELS BLÆDEL (276 og 270 pp., 74 og 89 farvetavler). – EINAR MUNKSGAARD, København 1959–60 (? trykår mangler). Pris for alle 7 bind: 490 kr.

Som omtalt i forbindelse med anmeldelsen af 1. bind (D.O.F.T., 53, p. 43) tilsigtes med dette værk en moderne fremstilling af fuglenes adfærd og levevis, illustreret med farvefotografier af fugle i det naturlige milieu. I de nu udkomne bind behandles den sidste halvdel af spurvefuglene (Bind 2) og de forskellige grupper fra spættefugle til kjøver (Bind 3).

Forfatterne i de to bind er kendte ornitologer. Flere af dem har tidligere skrevet store afhandlinger om de arter, de har fået betroet. Dette medfører naturligvis, at man får en meget god og pålidelig fremstilling af de forskellige fugles levevis. Den uundgåelige heterogenitet, som kommer af forfatternes forskellige specialer og evne til at udtrykke sig, er næppe sådan, at den kan siges at forstyrre helheden.

Anmelderen stiller sig lidt kritisk over for nogle af farvebillederne i det 2. bind, nemlig dem, hvor fuglen er sjusket eller omgivelserne lidet instruktive (Kernebider, Grønsisken, Dompap, et billede af Stillits). Men også i dette bind er der mange fantastiske plets kud, og over for billederne i det 3. bind kapitulerer man helt. De er simpelthen pragtfulde. Mange af Nordens bedste fuglefotografier har medvirket til dette resultat.

Flere af de mangler, som blev kritiseret ved anmeldelsen af det 1. bind, er nu rettet. Der redegøres således klart for, hvem der har skrevet de forskellige afsnit. Enkelte småfejl kan man naturligvis finde, f. eks. i bind 2, hvor billedet af rørspurvehunnen ved side 118 har fået samme tekst som billedet af hannen. Men disse spor af travlhed er ikke

så fremtrædende som i det 1. bind. I det hele taget er værket med det 3. bind kommet op på en sådan standard, at man varmt kan anbefale det til enhver, som har interesse for fuglenes liv i naturen.

KARL GEORG WINGSTRAND

KNUD PALUDAN: Results of Pheasant Markings in Denmark 1949–55. – Danish Review of Game Biology, 4, pt. 1, p. 1–23, tabel 1–8. Copenhagen 1959.

I perioden 1949–55 ringmærkedes ikke mindre end 14 294 Fasaner på Kalø, og nærværende afhandling indeholder en statistisk analyse af de noget over 1000 genfangster. Dødsårsagen var, som ventet, skydning for 80 % af de gamle fugles og over 90 % af de unge fugles vedkommende, og dertil kommer 10 % gamle og 2 % unge fundet døde eller døende. Interessant er at 2 % blev dræbt af rovdyr, inklusive katte og hunde, 1 % blev ofre for trafik, 1 % fløj mod diverse genstande, og 2,5 % gamle fugle – langt de fleste hunner – blev dræbt af mejemaskiner eller trådt ihjel af køer. Den gennemsnitlige årlige dødelighedsprocent for gamle fugle var 78 for haner og 62 for høner, den forventede yderligere livslængde 0.7 år for haner, 1.1 år for høner. Dødeligheden hos de ganske unge fugle er naturligvis meget stor, og forf. antager, at omkring en tredjedel af de udsatte ungfugle bukker under inden jagtsæsonen begynder om efteråret. Fasanen er, som bekendt, en yderst udpræget standfugl; 90 % af de som gamle og 97 % af de som kyllinger udsatte fugle blev genfundet mindre end 4 km fra udsætningsstedet. Den længste afstand de havde bortfjernet sig var 17 km for de gamle fugles vedkommende og 8 km for de unges. Forf. advarer mod at bruge vingemærker, idet disse ofte overses, og der tilbagemeldes kun omkring halvt så mange vingemærkede som ringmærkede fugle; det samme har også været tilfældet hos de mærkede Gråænder og Agerhøns. En sammenligning mellem disse sidste to arter og Fasanen viser iøvrigt, at der skydes dobbelt så mange Gråænder (procentisk) end af Fasaner, og ca. fem gange så mange Fasaner som Agerhøns, men forf. gør opmærksom på, at denne sammenligning er behæftet med mange fejlkilder. Det overordentlig store materiale og den fremragende behandling det har fået, gør denne afhandling til et vigtigt kildekrift om Fasanens biologi.

F. S.

ERIC ROBINS and RONALD LEGGE: Animal Dunkirk. The story of Lake Kariba and »Operation Noah« the greatest animal rescue since the Ark. (188 pp., 10 dobbelte sorttavler.) – HERBERT JENKINS, London 1959. Pris: 21 sh.

Bogen omhandler de stort anlagte redningsaktioner efter lukning af Karibadæmningen, hvorved en stor del af Zambezis øvre løb blev omdannet til en sø. Både Nord- og Sydrhodesia har været impliceret i foretagendet. Der er visse forskelle i de to områders fredningsbestemmelser, f. eks. vedrørende aber; men man har samarbejdet på

bedste måde. Både hvide ledere med stor sagkundskab og sorte hjælpere har udført deres hverv med iver; mange har sat liv og lemmer på spil mere end een gang.

Det første og meget væsentlige problem med flytning af den bofaste negerbefolkning måtte løses, før dæmningen blev lukket. Denne side af sagen behandles dog forholdsvis kort; det er først og fremmest dyrene og deres reaktioner, bogen er skrevet om. Efterhånden som vandet steg oven for dæmningen, dannedes den ene ø efter den anden, hvor dyrene blev isoleret fra fastlandet i nord eller syd. Der var pattedyr i broget blanding fra elefanter og nedeftter, krybdyr og nu og da fuglere der med unger. De store katte havde man tilsyneladende ingen ulemphed med, da de svømmede i land af sig selv. Værre var det med de mindre katte, aber, klippegrevlinger o. s. v., der gik til tops i træerne og blev siddende til det stigende vand nåede dem, hvis ikke de blev hentet ned af hjælpemandskabet eller dræbtes af giftslanger. Antiloper blev i stor stil fanget i net. I begyndelsen døde en del af shock; men dette bedredes, efter at man havde startet en omfattende injektionsbehandling, til dels ved hjælp af pistoler, som navnlig kunne bruges ved større og mere farlige dyr.

Hvis man skønnede, at dyrene var i stand til at svømme i land, drev man dem foran motorbådene; men mange blev puttet i sække eller bundet og transporteret i bådene. Løsladelsen af vortesvin og jordsvin har krævet hurtig tilbagetrækning blandt redningsmændene. De voksne fugle kunne flyve deres vej; men mange unger, hvis vækst ikke kunne holde trit med det stigende vand, gik til. Unger af Kæmpehejre og Sadelstork forsøgte man at opfodre i lejren; men Slangehalsfugle og andre måtte overlades til deres skæbne. LØPP.

DILLON RIPLEY: A Paddling of Ducks. Illustrated by FRANCIS LEE JAQUES. (256 pp., talrige tekstfigurer.) – ARTHUR BARKER, London 1959.

Forf.s levende interesse for andefugle, både i frihed og fangenskab og på museer har her ført til en smuk fremstilling og en velskrevet række skildringer af erfaringer med disse dyr. Fra sit private anderi i Connecticut omtaler han talrige hyggelige studier og mere voldsomme tildragelser fra besøg af Snapskildpadder, Mink og Amerikanske Store Hornugler til hvirvelstørme. En meget væsentlig del af teksten er beretninger om andefugle og fuglefolk, som forf. kender fra U.S.A. eller har truffet på rejser rundt om i verden. Han kommer også ind på olieproblemer ved den atlantiske kyst af Nordamerika. Foruden de talrige former, han har set i frihed og fangenskab, nævner han uddøde arter som Rosenhovedet And og Koreagravand (*Tadorna cristata*), af hvilke sidste et af de kendte eksemplarer findes på Zoologisk Museum i København. Til slut findes en index over de omtalte andefugle; her træffes også de videnskabelige betegnelser, som ikke er anført i teksten. LØPP.